

CINCI ANI DE ACTIVITATE A ASOCIAȚIEI SLAVIȘTILOR DIN R.P.R. (1956—1961)

La 6 octombrie 1961 s-au împlinit 5 ani de la înființarea Asociației Slaviștilor din R.P.R., sub auspiciile Ministerului Învățământului, pe baza actului constitutiv întocmit în ședința de organizare a Asociației, care a avut loc în ziua de 13 septembrie același an. Creată din inițiativa acad. Emil Petrovici, membru în Comitetul Internațional al Slaviștilor, a acad. Al. Rosetti și a unui grup de alți 20 de slaviști, această asociație științifică corespundea unei necesități de mult simțită în știința noastră. Constituirea Asociației Slaviștilor din R.P.R. a fost salutată ca un pas important spre desfășurarea unei activități științifice organizate în domeniul cercetărilor lingvistice, literare și istorice slavo-romine.

Climatul internațional care a favorizat organizarea noii asociații l-au constituit intensificarea relațiilor științifice între slaviștii din toate țările — în primul rând din țările slave —, convocarea Conferinței internaționale a slaviștilor de la Belgrad (15—21 sept. 1955) și pregătirea celui de al IV-lea Congres internațional al slaviștilor, care s-a desfășurat ulterior la Moscova, în zilele de 1—10 septembrie 1958.

În legătură cu această aniversare, Asociația Slaviștilor a ținut la 19 decembrie 1961 o adunare generală festivă, în cadrul căreia acad. E. Petrovici a vorbit despre *activitatea Asociației în cei 5 ani de la înființare și sarcinile slaviștilor români în vederea celui de al V-lea Congres internațional al slaviștilor* (Sofia, 15—22 sept. 1963).

Activitatea Asociației Slaviștilor — a arătat acad. Emil Petrovici — a fost orientată încă de la început spre pregătirea contribuțiilor românești în cinstea congresului internațional al slaviștilor. Au început să fie ținute cu regularitate comunicări științifice în cadrul Asociației și s-au pregătit primele trei volume „Romanoslavica”, care cuprindeau în primul rând textele comunicărilor ce urmau să fie prezentate la congresul de la Moscova. Aceasta a fost prima etapă a activității Asociației Slaviștilor, încununată de participarea delegației românești la congres cu un număr de 8 referate și comunicări, care s-au bucurat de o bună apreciere în cadrul secțiilor congresului.

A doua etapă a activității Asociației Slaviștilor a fost marcată prin lărgirea rindurilor membrilor ei și organizarea în 1959 a celor trei secții — de lingvistică, literatură și istorie — și înființarea filialelor din alte două centre universitare — Cluj și Iași. Pe baza unor planuri de muncă anuale, s-au ținut în continuare numeroase comunicări științifice, atât la București, cât și la Cluj și Iași, și s-au organizat ședințe de comunicări axate pe anumite teme sau prilejuite de aniversări ale unor mari personalități. Printre acestea pot fi citate ședințele festive consacrate aniversării marelui scriitor rus A. P. Cehov, comemorării marelui scriitor ucrainean T. G. Șevcenko, împlinirii a 100 de ani de studii slavo-romine, precum și prima conferință de dialectologie slavo-română. În acest răstimp a apărut vol. IV „Romanoslavica” și au fost date la tipar volumele V (Istorie) și VI (Filologie), urmate de vol. VII (Dialectologie). În planul de activitate a Asociației Slaviștilor sînt prevăzute o serie de alte activități științifice, participarea activă la lucrările comisiilor internaționale de pe lângă C. I. S. și pregătirea lucrărilor slaviștilor români în vederea celui de al V-lea Congres internațional al slaviștilor, care se va desfășura la Sofia în septembrie 1963.

În continuare, acad. E. Petrovici a prezentat membrilor Asociației rezultatele conferinței Comitetului Internațional al Slaviștilor (Belgrad — Skopje — Ohrida, 9—15 oct. 1961), la

care a participat împreună cu prof. M. Novicov. Conferința a definitivat tematica și structura congresului, precum și ancheta științifică adresată participanților la congres, luând de asemenea o serie de hotărâri organizatorice.

În vederea congresului, Comitetul Asociației Slavistilor a stabilit, în urma consultărilor cu numeroși membri, un proiect de tematică a lucrărilor pe care le vor pregăti slaviiștii români și care vor fi publicate în preajma congresului.

Lista acestor lucrări a fost prezentată de conf. G. Mihăilă, care a arătat că au fost fixate pînă acum o serie de lucrări axate pe tematica congresului, în special referitoare la relațiile lingvistice, literare și istorice slavo-române, dar și la alte probleme generale de slavistică. O serie de membri ai Asociației s-au angajat să prezinte aceste lucrări la timp, pentru ca ele să poată fi tipărite în volumele „Romanoslavica” dedicate congresului.

Pe marginea acestei informări au luat cuvîntul mai mulți membri ai Asociației, care au făcut unele completări și precizări sau au propus teme noi, care au fost consemnate în redactarea definitivă a tematicii.

În continuare, conf. I. C. Chițimia a dat citire planului Asociației Slavistilor pe anul 1962 și a comunicat adunării numele membrilor primiți în Asociație de la ultima adunare generală (1 aprilie 1961): prin noile primiri de membri, numărul lor a crescut de la 98 la 115. Planurile filialelor din Cluj și Iași au fost prezentate de conf. I. Pătruș și conf. Al. Zacordoneț.

Participanții la discuții au aprobat planurile expuse, aducînd unele completări și sugestii privind activitatea viitoare a Asociației Slavistilor din R.P.R. Realizarea lor — a spus acad. E. Petrovici în încheiere — depinde de activitatea susținută a tuturor membrilor Asociației. Rezultatele obținute în primii cinci ani de activitate, cu toate dificultățile inerente începutului, sînt o garanție a succeselor viitoare. Avînd în permanență sprijinul Ministerului Învățămîntului, Asociația Slavistilor din R.P.R. va depune o activitate din ce în ce mai intensă pentru rezolvarea sarcinilor de cîste ce-i stau în față pe tărîmul cercetării relațiilor slavo-române și al stringerii legăturilor de prietenie și colaborare cu slaviiștii din U.R.S.S., din celelalte țări slave și din toate țările în care se cultivă slavistica.

* * *

Potrivit tradiției stabilite, prezentăm mai jos activitatea membrilor Asociației Slavistilor din R. P. R. în cadrul ședințelor de comunicări, care au avut loc în lunile aprilie — decembrie 1961¹:

La București

- 1) 5 mai 1961: T. Holban, *Din relațiile romîno-polone. Misiunea iezuită din 1589.*
- 2) 19 mai 1961: *Ședință festivă închinată împlinirii a o sută de ani de la moartea marelui scriitor ucrainean Taras Grigorievici Șevcenko (1814—1861).*
  - Conf. Ecaterina Fodor, *Cuvînt de deschidere.*
  - Conf. I. C. Chițimia, *Legăturile lui T. Șevcenko cu scriitorii și revoluționarii poloni.*
  - Lect. Magdalena Laszlo, *C. Dobrogeanu-Gherea despre marele scriitor ucrainean T. G. Șevcenko.*
  - Lect. N. Pavliuc, *T. Șevcenko și limba literară ucraineană.*
  - Asist. Gr. Stelian Iașentiuc, *Imaginea muncii în creația lui Șevcenko.*
- 3) 15 iunie 1961: Dan Zamfirescu, *„Învățăturile lui Neagoș Basarab către fiul său Teodosie”.*
Problema autenticității.
- 4) 23 iunie 1961: Acad. Emil Petrovici, *Toponimice slave cu polnoglasię pe teritoriul R.P.R.*
- 5) 27—28 iunie 1961: *Conferința de dialectologie slavo-romînă.*²
- 6) 18 noiembrie 1961: Prof. P. Dinekov (Universitatea din Sofia), *Unele probleme de poetică a cîntecului popular bulgar actual.*
- 7) 5 decembrie 1961: Lect. Magdalena Laszlo, *B. P. Hasdeu despre folclorul ucrainean.*
- 8) 19 decembrie 1961: *Adunarea generală festivă consacrată împlinirii a 5 ani de la înființarea Asociației Slavistilor din R.P.R.*

¹ Titlurile comunicărilor precedente, din 1956 pînă în aprilie 1961, sînt menționate în Rsl, III, p. 337—338; IV, p. 408—409; VI, p. 319—321.

² Lucrările sînt menționate în articolul introductiv din volumul de față, p. 5—6.

La filiala din Cluj

- 1) 30 aprilie 1961 : N. Dunăre, cercetător principal, *Din preocupările etnografilor polonezi, cehi și slovaci.*
- 2) 25 mai 1961 : Acad. E. Petrovici, *Probleme discutate la conferința de la Sofia (oct. 1960) a Comitetului Internațional al Slaviștilor.*
- 3) 21 iunie 1961 :
  - Acad. E. Petrovici, *Informarea asupra conferinței de la Praga (iunie 1961) a Comisiei internaționale pentru Atlasul lingvistic slav.*
  - Asist. Gr. Benedek, *Trăsături caracteristice ale graiului slovac din Vărzari și Borumlaca (reg. Crișana).*
  - Asist. Gh. Ciplea, *Despre cantitatea vocalelor în graiurile cehe din Banat.*
- 4) 3 noiembrie 1961 : Acad. E. Petrovici, *Informare asupra conferinței Comitetului Internațional al Slaviștilor (Belgrad — Skopje — Ohrida, oct. 1961) și asupra conferinței Comisiei de onomastică slavă (Berlin, oct. 1961).*
- 5) 1 decembrie 1961 : Conf. I. Pătruț, *Considerații în legătură cu vocativul românesc în -o.*

La filiala din Iași

- 1) 8 septembrie 1961 :
    - Lect. A. Vraciu, Recenzii asupra cărților : T. Lehr-Splawiński și Czesław Bartula, *Zarys gramatyki języka staro-cerkiewno-słowiańskiego na ile porównawczym* (ed. IV, Wrocław-Kraków, 1959); St. Stoianov și M. Ianakiev, *Старобългарски език. Текстовете и речник* (ed. II, Sofia, 1960).
    - Asist. M. Trocin, Recenzie asupra cărții : N. M. Iolkina, *Старославянский язык*, (Moscova, 1960).
  - 2) 11 septembrie 1961 : Lect. A. Vraciu, *Problema vechilor raporturi lingvistice dintre balto-slavă și germanică.*
  - 3) 26 septembrie 1961 :
    - Lect. Natalia Costin, *Pe marginea traducerilor din poezia lui M. Beniuc în limba rusă.*
    - Lect. A. Vraciu și asist. V. Rotundu, *Observații la cartea lui G. Mihăilă, Împrumuturi vechi sud-slave în limba română* (București, 1960).
  - 4) 29 septembrie 1961 :
    - Lect. A. Vraciu, *Prima conferință de dialectologie slavo-română.*
    - Asist. M. Lozbă, *Observații asupra graiului velicorus (lipovenesc) din satul Mila 23, reg. Dobrogea (substantivul).*
- Comunicările prezentate în cele trei centre au fost urmărite cu mult interes de numeroși participanți. Discuțiile purtate pe marginea lor au permis un larg schimb de păreri asupra problemelor dezbătute. O serie din aceste comunicări au fost pregătite ulterior pentru a fi publicate în „Romanoslavica” și în alte reviste.
- La București, ședințele s-au ținut în sala Muzeului de istorie a orașului București, iar la Cluj și Iași la Facultățile de filologie ale Universităților „Babeș — Bolyai” și „Alexandru Ioan Cuza”. Comitetul Asociației Slaviștilor aduce pe această cale mulțumirile sale Direcției Muzeului și Decanatelor celor două facultăți.

G. M.